

Az új híd krónikája

Üzenet az építőkről

Bő két és fél évvel ezelőtt, 1977. február 10-én lapunk *Ismerkedés a tervezői elképzeléssel* című cikke fölött láthatták olvasóink először azt az elnevezést, amely azóta is rendszeresen jelzi szándékunkat: krónikáji hűséggel megörökíteni Szeged második közúti hídja építésének eseményeit. A krónika lassanként lezárul, még másfél hét, és november negyedikén felütjük az utolsó tiszta oldalt, hogy aztán megtöltsék azt a hívatató ünnepségről szóló tudósítást. A krónikás is készülődik, visszagondol a legemlékezetesebb napokra, összegyűjti emlékeit — s közben felfedezi, mi minden maradt ki a krónikából! S amikor arról értesítik, hogy a híd falán emléktáblát helyez el október 25-én Kiss Dezső, a KPM miniszterhelyettese, s a tábla mögött, fémdobozba zárva, megőrzi az utókor számára a tervdokumentáció egy példányát, s a hídkrónikát közlő Délmagyarország aznap — azaz mai — számát, nos, akkor már tudja a krónikás, arról kellene írnia, ami a krónikából eddig kimaradt.

Személyes ismerősök

Aligha van Szegednek olyan lakója, aki legalább egyszer ne séált volna ki a Tiszaparttra, hogy meggyőződjön róla: igazán olyan dicséretes munkát végeznek-e azok a hídepítők, Drukkoltunk nekik, ha áradt a Tisza, féltették őket, ha mínusz húsz fokot mutatott a hőmérő, együtt izgultunk velük, ha kritikus szakaszba ért a munka. Szeged felnőtt lakói — s hadd büszkélkedjünk azzal: az újságolvasók minden bizonnyal — megtanulták, mi is a Larsen szádlemez, milyen cölöpöt készítt az olasz Soil-Mec, hány tonnát emel az Ady Endre-úszódaru, mikor segít a katamarán, mi a különbség a feljáróhíd és a mederhíd között. S talán épp ezzel magyarázható, hogy akadnak néhányan, akik jószándékú laikusként tévedésektől, hibáktól akarták megvédeni a híd építőit.

Híre ment például, hogy a bal parti híderendők alá azért kellene a múgumból készült saruk, mert elrontottak valamit az összeillesztésnél. Az utolsó acélszerkezeti elem beemelése előtt kereste fel az építésvezetőket egy férfi. Ne vegyék zaklatásnak, de ő előre szól: a záróelem nem fog pontosan illeszkedni, ő ezt szemmértékkel is megállapította... Még a Technika Házában, szakembereknek tartott előadás után is feltették a kérdést: mi lesz, ha nem stimmelnek az előzetes számítások? S hogy a tervek szerinti határidőre elkészül a híd, azt megéppenséggel sokan vitatták. Még egy-két hónapja is. Az aggalyskodóknak, kételkedőknek hadd idézzünk figyelmükbe két tény: a kivitelezés megkezdésekor megadott határidő 1979. december 15-e volt, s az építők hibájából a két és fél év alatt összesen 1,354 köbméternyi betont kellett utólag elbontani. S még egy „apróság”: a híd építése 627 millió forint beruházási költség-előiránnyal kezdődött el. Az építkezés befejeztével a számla végösszegének helyén ugyanez a szám olvasható.

A titok nyitja

Mi ennek a titka? Hogy a megvalósításban részt vett vállalatok, intézmények tekintélyes száma ellenére sem kell elhalasztani az avatási ünnepséget; a Tisza gyakori magas vízállása miatt sem kellett mentegőznie senkinek; hogy lehet az, hogy 1979. november 4-e utánra csak a híd belső acélszerkezetének festése maradjon? A megrendelő, a beruházó, a tervező és a két generálkivitelező szervezetén kívül tizenhárom alvállalkozó, hét szállító és hét szolgáltató

vett részt a híd építésében. Hogy ilyen eredménnyel, annak, ha van egyáltalán titka, az csakis a gondos szervezés lehet. De miért lenne ez titok? Megtanulható, utánozható.

Igaz, ahhoz megfelelő emberek is kellene. Olyanok, mint a kőművesek brigádvezetője, akit az arra menő rendőr munkaidő után is a hídon talált. „Maga mit keres itt? — Dolgosa. És az elvtárs mit keres itt?” Olyan emberek, mint a Ganz-MÁVAG doyenje, Kun Árpád, akinek szeme sugarában lazsalni nemigen lehetett, s tán még akit nem látott egész nap, arról is tudta műszak végén, mit végzett. Nagy Lajos-ok és Papp Ferencnek, Serkedi Tiborok és Győri Andrások, Haraszti Tamások, Simon Mátyások kellenének ebben az országban minden munkahelyre — s még milyen hosszan kellene sorolni a csaknem három év hétköznapjainak hőseit, példaképeit!

Fel kellene idézni nap mint nap azokat az eseményeket, amelyek más körülmények között talán hetekre megbénítottak volna egy kevésbé edzett, kevésbé összeszokott kollektívát. Emlegetni kellene a találatosságát, (A hídkrónika indításának napjaiban hívta fel a szerkesztőséget Apáthy Endre, az akkori főépítésvezető, segítségünk keresni egy olyan műhelyt, ahol a cölöpöző eltört alkatrésze helyett újat csinálnának. Es az algyői olajosok első szóra vállalták.) Szólni kellene az elszántságról. (A mederpillér alapozásánál a tizenegyből háromszor jött olyan árhullám, hogy már csak centimétereken múlt, bezúdul-e a Tisza a szádlemezek közé zárt munkaterületre. Húsz ember dolgozott lent, a meder szintjénél mélyebben, mindig csak az utolsó pillanatban voltak hajlandók feljönni a mélyből. A hídepítés legkritikusabb napjaiban egyetlen baleset, még egy

körömléetés sem volt. (Pedig máskor, százszor biztonságosabb körülmények között elég volt egy óvatlan mozdulat...)

A Matuzsálem

Van, akinek a szegedi híd az első munkahelye, és volt, akinek az utolsó. Dolgoztak itt huszoneves építésvetők és ötvenes segéd munkások. Szegediek és Kiskörérei valók, naponta bejárók és csak szombat hazautazók. Jöttek ide japánok és franciák tanulmányozni a magyarok munkáját, s jártak itt magas rangú hazai vendégek és sokszor egymás sarkába léptek az újságok tudósítói. Készült a hídepítésről amatőr-, szakmai, híradó- és dokumentumfilm, rádiós riport és 133 kötetnyi hídepítési napló. A Hídepítő Vállalat kiviteli tervdokumentációjának súlya 47 kiló és 31 dekagramm, a levelezésüké fél mázsa — pedig a Ganz-MÁVAG-ét és az ÜTIBER-ét még meg sem mértük!

S mi mindenről nem szolt még ez a hídkrónika! Egyetlenegyszer sem írtuk le azoknak a nevéket, akik nélkül pedig a krónika sem született volna meg. Ennek az építkezésnek ugyanis — csodák csodája! — olyan irányítói voltak, akik felismerték Szeged lakóinak jogos tájékoztatói igényét. Vagy egyszerűen csak megértették az emberi kíváncsiságot? Mindenesetre a krónikás három éves adósságát törleszti most, hogy bemutatja őket, az eddig mindig a háttérben maradókat. Hlatky Károlyt, a Hídepítő Vállalat építésvetőjét, Németh Kálmánt, a szegedi oldal és Körtevényesy Pétert, a bal part munkálatainak irányítóját. Azt hiszem, rájuk nem igaz a mondat: nem tudja a jobb kéz, mit csinál a bal... A barátságuk itt szövődött, munka közben, s most, hogy ennek lassan a végére érnek, amaz csak erősödik. Nyilván együtt építik majd a következőt, tán éppen szíve-vágyukat, a bajai nagy-dunait — kezdeném mondani, de közbevágnak. Nem tudják még — nem mondják meg azt nekik előre —, hova mennek Szegedről, s hogy együtt-e.

Aztán elhessegetik ezt a borulást hozó felhőt, s azt magyarázzák, most tudják már, hogy is kellene igazán a legrovidebb idő alatt ilyen nagy hidat építeni, mint a szegedi. Olyan bölcs az elképzelésük, mint egy sokat megélt Matuzsálemé. De hát majdnem azok is, 87 évesek.

Hárman együtt.

Pálffy Katalin

Somogyi Karolyné felvétele

A „Matuzsálem”-trió

A megyei NEB ülése

Tegnap, szerdán dr. Kaku-szi Lászlónak, a Csongrád megyei Népi Ellenőrzési Bizottság elnökének vezetésével ülést tartott a megyei NEB. Megvitaták a törtnapi munkaidő-kiesések okairól és mértékéről szóló összefoglaló jelentést. A vizsgálat dr. Horváth Tiborné vezetésével arra a megállapításra jutott, hogy még sok tennivaló van az ilyen jellegű hiányzások csökkentése érdekében. Részint az érintett vállalatoknál, amelyek többségében a jövőben az eddigieknél gondosabban kell ellenőrizni a hiányzásokat, s kompenzációjukról is átgondoltabban kell gondoskodni, részint pedig a törtnapi hiányzások okait kell csökkenteni a hivatalok, üzletek, gyermekintézmények, szolgáltató vállalatok stb. munkarendjének jobb megismertetésével, illetve, ahol szükséges, megváltoztatásával.

A NEB még megvitatta az újítómozgalom helyzetét és fejlesztésének lehetőségeit elemző utóvizsgálat anyagát is, amelyet Kónya Károly népi ellenőr, a munkabizottság vezetője állított össze. A tapasztalatok szerint a tavalyi első felévhöz viszonyítva a vizsgált vállalatoknál javult az újítómozgalom helyzete. Az érintett vállalatok javították a szervezeti kereteket, az újítások elbírálása is meggyorsult. Emelkedett a beadott és elfogadott újítások száma, s nőtt az elért gazdasági eredmény is, bár az is megállapítható volt, hogy a mozgalomban meglevő lehetőségek még nincsenek teljes mértékben kihasználva.

Az említett vizsgálatokból adódó fontosabb tanulságokra lapunkban később még visszatérünk.

Nehézipari vállalatok társulása

A fővárosban és agglomeráció övezetében működő nehézipari vállalatok 1975 óta évente 12 százalékkal növelték a termelésüket. Ez a fejlődési ütem 50 százalékkal nagyobb a minisztériumi átlagnál, amely ugyancsak dinamikusabb, mint az ország egész iparáé — állapította meg Juhász Ádám, nehézipari államtitkár a NIM 45 budapesti és környéki NIM-vállalata és törzstje igazgatóinak és partitkáraitnak szerdai tanácskozásán.

Az államtitkár hangsúlyozta, hogy budapesti agglomerációban működő NIM-vállalatok 63 százaléka váltotta valóra vagy teljesítette túl az időarányos termelésnövekedés előirányzatát. Egyebek között a Dunai Köolajipari Vállalat 29, az Egyesült Vegyi Művek 17,5, s a négy budapesti gyógyszergyár átlagosan 8,6 százalékkal ért el jobb eredményt az időarányos előirányzatnál. Jelentős még a pótolnivalója viszont a Forte, a KHV és a Taurus vállalatnak.

A Magyar Villamos Művek Tröszt erőművei közül a Dunamenti Hőerőmű működik a legnagyobb termelési hatékonysággal.

Az élők munkája termelési hatékonysága a Magyar Szénbányászati Trösztnél az utóbbi négy évben átlagosan 3,5, az Országos Köolaj- és Gázipari Trösztnél 8,7, a Magyar Villamokművek Trösztnél 7,8 és a Magyar Alumíniumipari Trösztnél 6,2 százalékkal növekedett.

A tanácskozás vitájában többen szóltak arról, hogy a gyorsabb fejlődést segíti a vállalatok önkéntes összefo-

Tanácskozás a termelőszövetkezetekről

A mezőgazdasági szövetkezetek számos eredményes intézkedést tettek az idei terméskiesések pótlására, valamint a termelési költségek növekedésének mérséklésére, állapították meg szerdán a MEM-ben a Mezőgazdasági és Élelmezéstudományi Minisztérium, a TOT és az OKISZ vezetőinek értekezletén, amelyen a tsz-ek helyzetéről és gazdasági tennivalóiról tanácskoztak.

Ahol a gazdaságok minden rendelkezésükre álló lehetőséget kihasználtak a termelés hatékonyságának növelésére, ott — a pótbevételek révén — több lehetőség nyílt a kedvezőtlen hatások ellensúlyozására és a jövedelem növelésére. A következő időszakban még inkább előtérbe kerül a tartalékok fel-tárása és termelésbe állítása. Arra van szükség, hogy a rendelkezésre álló erőforrások maximális hasznosításáért legelőbbet tévő dolgozók és kollektívák tevékenységét mindenütt ismerjék el, s a teljesítményeket a munka díjazásában is juttassák kifejezésre.

Ma már csak a társadalomilag, gazdaságilag leginkább indokolt esetekben kerül sor

az üzemi méretek növelésére. Főleg a néhány hektáron gazdálkodó szakszövetkezetek körében, ahol az ilyen fajta koncentráció indokoltnak és szükségesnek látszik.

A mezőgazdasági szövetkezetek ipari és szolgáltató tevékenységéről elmondották, hogy a jogszertien és a társadalmi érdekek összhangban folytatott munka kedvezően hat a mezőgazdasági alaptevékenység fejlesztésére, a bevételek ugyanis sok helyütt lehetővé teszik a mezőgazdasági termelés korszerűsítését.

Az értekezleten megtárgyalták a jövő évi mezőgazdasági termelési előirányzatokkal kapcsolatos kérdéseket és körvonalozták, hogy a jövőben a gazdaságilag szilárdabb alapokon álló gazdaságok milyen módon nyújthatnak még hatékonyabb segítséget a gyengébben fejlett üzemeknek.

A tanácskozáson részt vett Romány Pál mezőgazdasági és élelmezéstudományi miniszter, Szabó István, a TOT elnöke, Rév Lajos, az OKISZ elnöke és Zsuffa Ervin, az MSZMP KB osztályvezető-helyettese.

(MTI)

Nemzetközi konferencia A sűrűlódástudomány eredményeinek hasznosításáról

Evente csaknem két és fél milliárd forint megtakarítás lenne elérhető a tribológiai — sűrűlódástudomány — eredményeinek hasznosításával, ennek jegyében kezdődött szerdán háromnapos tanácskozás Budapesten, a Technika Házában, a Gépipari Tudományos Egyesület szervezésében. A konferenci-

án 10 ország 300 szakembere foglalkozik azokkal a technológiai, kenési anyagokkal, olajokkal, amelyekkel a gépekben, motorokban csökkenthető a működés során keletkező sűrűlódás, kopás. A tribológiai viszonylag új tudományág, az anyag sűrűlódásával összefüggő — kémiai, mechanikai áramlástani — jelenségek összességét foglalja magában. Hatása a gazdasági élet szinte minden ágában nagy jelentőségű, hiszen egy egyszerű motorban legalább 10—15 alkatrész sűrűlódik egymáshoz működés közben, ez pedig az energiafogyasztás 7—10 százalékát jelenti.

A legoptimálisabb működéshez megfelelő kenőanyagokra van szükség, mert — ami a tanácskozás előadásainak egy részéből is kitűnik — jelentős termelésnövelési lehetőségek rejlik még az üzemekben, gyárakban a kenőfolyadékok helyes megválasztásában.

A forgácsológépek üzemeltetésénél is nagy jelentőségűk van a megfelelő kenő- és hűtőfolyadékoknak.

A konferencia tapasztalatait kiadványban foglalják majd össze, s ezt a különböző ágazatok szakemberei megkapják.

(MTI)

(MTI)

Felhívás az agrár szakemberekhez

A magyar agrár szakemberekhez való felhívás közzétételével fejeződött be szerdán a Keszthelyi Agrártudományi Egyesület rendezett kétnapos falufelújítási ankét. A Magyar Agrártudományi Egyesület azzal a céllal szervezte ezt az ankétot, hogy széles körben megvitatás, milyen módon nyújthatnak segítséget a falun élő agrárszakemberek a falu fejlődéséhez, az ellátás javításához, a kulturális élet jobbításához.

Az ankétot közreadott felhívás kiemeli: az agrárértelmeség, az egyetemek, főiskolák hallgatói a falusi értelmiséggel karöltve vegyen részt „Az agrárértelmeség a szocialista faluért” akció céljainak megvalósításában. Szakmai munkájuk, tanulmá-

nyaik mellett fokozottabban kapcsolódjanak be üzemük, falujuk, egyetemük, főiskolájuk politikai, társadalmi, kulturális életébe, a közelelti, a településfejlesztési és közmívelődési feladatok megvalósításába. A nagyüzemekben megoldandó feladatokkal párhuzamosan munkájuknak a háztáji és kisgazdaságok termelési színvonalának fejlesztéséért. Kívánatos, hogy az érdekteljes szakemberekkel együtt megkülönböztetett figyelmet fordítsanak a korszerű falukép, a kulturális major és munkakörülmények kialakítására, a természet- és környezetvédelemre, s tartásuk állandó feladatnak a tanyákon, szóróványtelepüléseken élő lakosság életkörülményeinek javítását. (MTI)